

PvdA

‘DE BESTE JEUGDZORG’

Een initiatief van PvdA-lijsttrekkers
en Kamerfractie voor kwetsbare jongeren

Actieplan ‘de beste Jeugdzorg’

Een initiatief van PvdA-lijsttrekkers en Kamerfractie voor kwetsbare jongeren

Gemeenten worden vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Dit is hét moment om de jeugdzorg zo te veranderen dat kinderen eerder de juiste zorg krijgen en hun gezin de juiste ondersteuning. Kinderen krijgen nu pas hulp en ondersteuning wanneer de problemen uit de hand dreigen te lopen. Er lopen 9 tot 17 hulpverleners rond binnen één gezin die langs elkaar heen werken. Bovendien zijn hulpverleners meer tijd kwijt met het afvinken van lijstjes, dan met zorg en ondersteuning voor het gezin. De werkwijze ‘één gezin- één plan- één coördinerende hulpverlener’ uit de nieuwe jeugdwet zal gezinnen en kinderen beter ondersteunen. Kinderen zullen op tijd de juiste zorg, ouders weer de regie over hun gezinsleven en hulpverleners weer het vertrouwen krijgen om te doen wat nodig is. De PvdA wil dat de ondersteuning van gezinnen georganiseerd wordt in de wijk. Dichtbij de mensen. Hierdoor kunnen gemeenten deze gezinnen en kinderen goed helpen en veel ellende voorkomen.

“John is een 14 jarige jongen die uit een gezin komt waar al lange tijd veel problemen zijn. Vanaf zijn geboorte was er ambulante hulpverlening in het gezin. John is in een crisisgroep geplaatst toen hij 7 jaar was. Daarna is hij naar een pleeggezin gegaan. Toen naar een volgend pleeggezin, daar is hij een aantal jaren gebleven. Toen hij 12 was is hij weer in een instituut geplaatst. Vervolgens overgeplaatst. Inmiddels weet hij niet meer hoeveel gezinsvoogden hij gehad heeft, “wel meer dan 10”, denkt hij. Het aantal professionals loopt als je de groeps-opvoeders meetelt tegen de 100. Er is misschien geen eenvoudige oplossing voor John, maar we kunnen het onmogelijk pedagogisch verantwoord noemen.”

De overgang naar de gemeente moet goed geregeld worden. De lijsttrekkers van de PvdA en de Tweede Kamerfractie nemen daarom de volgende 10 maatregelen:

1. Eén loket voor alle vragen over werk, zorg en jeugdzorg

Op dit moment zijn er te veel hulpverleners in gezinnen met meerdere problemen. De hulp is te versnipperd en te langzaam, waardoor de verleende zorg weinig effect heeft op alle problemen binnen een gezin. Ouders zien door de bomen het bos niet meer. Hulpverleners zijn zwaar gefrustreerd omdat ze veel zien misgaan in een gezin, maar slechts voor een klein stukje betaald worden. De PvdA wil de juiste zorg, op een toegankelijke manier. *Onze gemeente zorgt dat mensen met meerdere vragen of problemen rond werk, zorg en jeugdzorg voortaan terecht kunnen bij één gemeentelijk loket.* Door verschillende instanties bij elkaar te brengen, bevorderen we de samenwerking en wordt er minder langs elkaar heen gewerkt. Bovendien zorgt één loket ervoor een inwoner maar één keer zijn of haar

persoonlijke verhaal hoeft te vertellen. Zo worden kinderen en hun ouders op een laagdrempelige en snelle manier deskundig geholpen.

“Een aantal maanden geleden sprak ik een gezin dat zo blij was met de woensdag, want dan hebben ze een hulpverlenersvrije dag. De moeder met 5 kinderen kan de opvoeding niet aan. Er is opvoedingsondersteuning geregeld, maar moeder heeft schulden en wordt opgepakt vanwege uitkeringsfraude. Ze zegt, dat ze wanhopig was, omdat ze geen geld meer had voor de kinderen. Door huurachterstand dreigt uitzetting uit de woning. De oudste kinderen zitten op verschillende scholen en elk van de scholen probeert een eigen plan te maken. De oudste zoon is reeds met de politie in aanraking geweest. Een zus van moeder wil wel bijspringen, maar zij zegt, dat de instanties haar allemaal buiten de deur houden, omdat ze geen officiële titel heeft. Ook voor dit gezin is geen gemakkelijke oplossing. Maar er wordt teveel met kinderen geschoven van de ene instelling naar de andere en dit frustreert ook hulpverleners enorm.”

2. Kinderen sneller hulp van wijkteams met specialisten

Veel kinderen krijgen te laat of geen hulp. Wachtlijsten en bureaucratie van indicatiestellingen staan snelle zorg in de weg: het kost soms meer tijd en geld om een indicatie te krijgen dan de benodigde jeugdzorg duurt en kost. De PvdA wil daarom dat zorg en ondersteuning in de buurt van inwoners wordt gegeven door multidisciplinaire teams, samengesteld vanuit de psychiatrie, schuldhulpverlening, jeugdhulpverlening, gedragswetenschappers, MEE, de kinderbescherming etc. *Onze gemeente zorgt dat hulpverleners met verschillende specialismen samenwerken in een wijkteam, die bij buurtbewoners op bezoek gaan om ze direct te helpen, zonder ellenlange indicatieprocedures en bureaucratie.* Voor één gezin komt er

één plan en één ondersteunende professional. Ze kunnen specialistische hulp *erbij* halen in plaats van het gezin doorschuiven. Zo wordt er minder doorverwezen, maar gezocht door het wijkteam naar een op maat gesneden oplossing voor complexe problemen zoals schulden, verwaarlozing of andere vormen van kindermishandeling, psychiatrische problemen, werkloosheid, drankproblemen en zwakke opvoeding.

3. Uitgaan van hulpvraag en familie en netwerk betrekken

Niet langer is het aanbod van jeugdzorginstellingen bepalend voor de diagnose en de bijbehorende hulp, maar de hulpvraag van ouders en kinderen staat voortaan centraal. Gezinnen voelen zich hierdoor weer serieus genomen. De professional praat niet óver het gezin, maar mét het gezin. Het familiegroepsplan wordt het plan van het gezin in plaats van het plan van de professional. Samen met de mensen uit hun netwerk die betrokken of geschrokken zijn, stelt het gezin een familiegroepsplan op. Ze beschrijven hoe zij hun leven weer op de rails gaan krijgen eventueel met de hulp van anderen. Het sociale netwerk van een gezin speelt hierin een cruciale rol, maar dit gaat vaak niet vanzelf! *Onze gemeente zorgt dat hulpverleners het gezin helpen om samen met familie en vrienden hun eigen familiegroepsplan op te stellen.* Het gezin krijgt de regie over hun eigen problemen en oplossingen weer in eigen hand, het is hun éigen plan; met hulp vanuit hun eigen netwerk, aangevuld met vrijwilligers en noodzakelijke professionele hulp. Door zorg en ondersteuning dichtbij te organiseren, kan het kind in de vertrouwde omgeving blijven, maar is het wel verzekerd van de noodzakelijk steun.

4. Inzetten op preventie en vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen. Goede samenwerking tussen vrijwilligers, basisscholen/middelbare scholen en het wijkteam helpt kinderen door oplossingen te vinden als de problemen nog klein zijn. Kennis van bijvoorbeeld kindermishandeling is essentieel om te kunnen signaleren. *Onze gemeente zorgt dat op vindplaatsen problemen en kindermishandeling eerder wordt gesignaleerd* en beter worden opgelost. Zo kunnen we voorkomen dat meer gezinnen en dus meer kinderen uit hun vertrouwde omgeving worden gerukt en in de noodopvang terecht komen. Huisartsen, consultatiebureau, verloskundigen en juffen en meesters moeten dus kunnen signaleren en met een niet pluis gevoel weten waar ze terecht kunnen. Zo worden ook moeilijk bereikbare kinderen bereikt. Het wijkteam gaat vervolgens direct op het kind of het gezin af. Jongerenwerkers in wijken en sportclubs leveren daarnaast een positieve bijdrage aan het voorkomen van crimineel gedrag bij jongeren.

5. Inhuisplaatsen: pleegzorg uitbreiden en ondersteunen

Er zullen helaas altijd kinderen zijn die niet bij hun eigen ouders kunnen opgroeien. Door een onveilige of instabiele thuissituatie hebben ze op jonge leeftijd heftige dingen meegemaakt. Er zijn ongeveer 36.000 kinderen in Nederland die niet thuis wonen. Er wordt veel geschoven met kinderen die al hechtingsproblemen hebben. Een kind heeft een vertrouwde omgeving nodig. Bij een uithuisplaatsing worden kinderen losgerukt uit hun vertrouwde buurt. Aanpassen aan deze nieuwe situatie is ingrijpend. Als het echt niet anders kan, zien wij liever dat kinderen in huis geplaatst worden bij pleeggezinnen of gezinshuizen. Opvang binnen een gezinssetting - waarbinnen veilige gehechtheid kan ontstaan - en continuïteit zijn daarbij de toverwoorden. Wij hebben erg veel respect voor pleegouders. Het zijn stuk voor stuk mensen met een groot hart die in hun leven ruimte maken voor deze kinderen. Die ervoor zorgen dat kinderen zich niet meer zo alleen voelen. *Onze gemeente probeert meer pleeggezinnen te werven en zorgt voor ruimhartige ondersteuning van pleeggezinnen door professionals*, die maakt dat pleegouders ook in moeilijke tijden hun belangrijke rol volhouden.

6. Regionaal Family Justice Centre (in geval van huiselijk geweld)

Als ouder en kind moeten vluchten voor huiselijk geweld en kindermishandeling hebben zij behoefte aan veiligheid. Het principe van een Family Justice Centre biedt slachtoffers hulp en ondersteuning in een veilige omgeving. Hier kan direct aangifte gedaan worden en hulp, opvang en politiebescherming gekregen worden. Problemen als huisvesting, echtscheiding, zorg en inkomen worden hier integraal opgelost. *Onze gemeente zet bij huiselijk geweld in op samenwerking van politie, zorg en opvang via het principe van een regionaal Family Justice Centre bij het AMHK* (advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling).

7. Investeren in professionals

De stelselfout van een enorme versnippering die we in Den Haag hebben veroorzaakt, wordt rechtgezet met de nieuwe jeugdwet. Maar professionals hebben jarenlang gewerkt voor het ministerie van VWS of het ministerie van Justitie of de zorgverzekeraar of de provincie of de gemeente. Door de financiële schotten mochten ze alleen datgene doen waarvoor ze door hun opdrachtgever betaald werden. Gelukkig werken er betrokken professionals in de jeugdzorg, waar we in moeten investeren zodat ze het vertrouwen krijgen van het gezin en vraaggericht en dichtbij kunnen werken. Zo benutten ze de kracht van gezinnen en stellen het kind en het gezin centraal. *Onze gemeente investeert in bijscholing van professionals om*

de samenredzaamheid met het netwerk te versterken en te schakelen met familie en anderen aan wie het gezin steun heeft bij de opvoeding. Zo voeren ze integrale zorg op een professionele wijze uit. Ze zijn scherp op de bescherming van kinderen, maar nemen niet over.

8. Vertrouwen geven aan professionals in plaats van afvinklijstjes

De keihard werkende hulpverleners verdienen het vertrouwen om te doen wat nodig is. Zij moeten nu nog veel te veel tijd besteden aan afvinklijstjes of het overdoen van andermans werk teneinde alles te kunnen verantwoorden. Ondertussen wachten gezinnen en kinderen op een oplossing. We willen af van de incidentgestuurde regelgeving. Na Savannah worden professionals gedwongen in een schuilcultuur met veel papierwerk om zichzelf zo goed mogelijk in te dekken. Dit heeft een averechts effect: professionals zitten teveel gefrustreerd achter hun bureau en het vertrouwen van ouders loopt een deuk op als ze steeds hetzelfde verhaal moeten vertellen, maar er weinig gebeurt. *Onze gemeente stopt met enorm veel verantwoording, maar kijkt naar de resultaten (outcome)* waardoor de administratieve lastendruk minder wordt, zodat de hulpverlener meer tijd krijgt voor het gezin en het kind en gewoon kan doen wat nodig is.

9. Zoveel mogelijk het vertrouwde gezicht (hulpverlener) behouden voor gezinnen

Voor gezinnen en buurtbewoners die zorg krijgen, is het belangrijk dat ze een vertrouwensband kunnen opbouwen met een hulpverlener. Ze blijven vaak als vertrouwde waakvlam op de achtergrond bereikbaar en zijn indien nodig weer beschikbaar voor kwetsbare kinderen of gezinnen. Uit onderzoek blijkt dat alle ouders die met zorg te maken hebben, ongeacht de organisatie die de hulp bood, 'vertrouwen' in de hulpverlener als belangrijkste succesfactor benoemen. Het is dan ook van belang dat gezinnen die tevreden zijn zoveel mogelijk dezelfde hulpverlener houden, ook als de gemeente na een bepaalde periode opnieuw zorg inkoopt. *Onze gemeente maakt afspraken met zorginstanties om de vertrouwde en ervaren hulpverleners zoveel mogelijk te behouden*, want dit komt zowel de gezinnen als de kwaliteit en werkgelegenheid van hulpverleners ten goede. Menskracht en middelen worden hierdoor op zo'n manier ingezet dat het voor gezinnen het meeste resultaat oplevert en werkgelegenheid zoveel mogelijk behoud bij verandering van inkoop.

10. Kwaliteit van zorg bepalend

Onze gemeente maakt de kwaliteit van de zorg altijd leidend bij inkoop en zorgt ervoor dat ieder kind de benodigde zorg en behandeling krijgt. Budget kan nooit veroorzaken dat kinderen niet de juiste zorg krijgen. Gemeenten hebben namelijk een jeugdhulpplicht. Dit betekent dat ze het (preventieve) opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang versterken; zorgen voor een voldoende passend (dus effectief) aanbod van jeugdhulp en van gecertificeerde instellingen die de maatregelen van kinderbescherming en jeugdreclassering uitvoeren. En ze zorgen voor een samenhangend jeugdhulpbeleid en afstemming en samenwerking met onderwijs, zorg, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en politie en justitie. Voor de uitvoering van bovenstaande taken maakt de gemeente een beleidsplan en een verordening en zorgen voor vertrouwenspersonen. In het uiterste geval kunnen ouders bij een landelijk meldpunt terecht.

Met deze 10 maatregelen verbeteren we de jeugdzorg en krijgen kinderen snel de hulp die ze nodig hebben, ouders de regie en professionals het vertrouwen dat ze verdienen. Wij

willen als PvdA graag het voortouw nemen met onze raadsleden en wethouder en zijn graag bereikbaar voor mensen die met ons mee willen denken!

- 1. Onze gemeente zorgt dat mensen met meerdere vragen of problemen rond werk, zorg en jeugdzorg voortaan terecht kunnen bij één gemeentelijk loket.*
- 2. Onze gemeente zorgt dat hulpverleners met verschillende specialismen samenwerken in een wijkteam, die bij buurtbewoners op bezoek gaan om ze direct te helpen, zonder ellenlange indicatieprocedures en bureaucratie.*
- 3. Onze gemeente zorgt dat hulpverleners het gezin helpen om samen met familie en vrienden hun eigen familiegroepsplan op te stellen.*
- 4. Onze gemeente zorgt dat op vindplaatsen problemen en kindermishandeling eerder wordt gesignaleerd.*
- 5. Onze gemeente probeert meer pleeggezinnen te werven en zorgt voor ruimhartige ondersteuning van pleeggezinnen door professionals.*
- 6. Onze gemeente zet bij huiselijk geweld in op samenwerking van politie, zorg en opvang via het principe van een regionaal Family Justice Centre bij het AMHK.*
- 7. Onze gemeente investeert in bijscholing van professionals om de samenredzaamheid met het netwerk te versterken.*
- 8. Onze gemeente stopt met enorm veel verantwoording, maar kijkt naar de resultaten (outcome).*
- 9. Onze gemeente maakt afspraken met zorginstanties om de vertrouwde en ervaren hulpverleners zoveel mogelijk te behouden.*
- 10. Onze gemeente maakt de kwaliteit van de zorg altijd leidend bij inkoop en zorgt ervoor dat ieder kind de benodigde zorg en behandeling krijgt.*

Namens de PvdA Tweede Kamerfractie:

Loes Ypma

Namens de PvdA in de gemeenten:

Gerda Postma, Achtkarspelen

Anja Timmer, Almelo

John van der Pauw, Almere

Jeroen Brandes, Amstelveen

Achmed Baadoud, Amsterdam Nieuw-West

Coby van Berkum, Amsterdam Noord

Piet Manning, Appingedam

Martien Louwers, Arnhem

Albert Smit, Assen

Jos Dings, Beemster

Bert Holman, Beesel

Daphne Rokeblarnd, Marcus van den Brink en Wilma de Boer, BEL (Blaricum, Eemnes, Laren)

Peter van Huissteden, Bergen

Ad van der Wegen, Bergen op Zoom

Peter Brugman, Berkelland

Lisbeth Hertogh, Bodegraven-Reeuwijk

Eric Geurts, Brunssum

Mark Hofman, Buren
Martin Ponte, Capelle aan den IJssel
Rob Poel, Cuijk
Marinka Mulder, Culemborg
Krischan Hagedoorn, De Bilt
Jasper Ragetlie, Deurne
Jan Jaap Kolkman, Deventer
Eline van Boxtel-Pullens, Dongen
Marije Eleveld, Ede
Ab Slagter, Eemsmond
Yasin Torunoglu, Eindhoven
Mirjam de Groot-Platenkamp, Geertruidenberg
Richard van de Burgt, Geldrop-Mierlo
Theo Kersten, Gennep
Peter von Meijenfeldt, Gilze en Rijen
Wiert Omta, Goes
Rogier Tetteroo, Gouda
Roeland van der Schaaf, Groningen
Myra Eeken-Hermans, Grootegast
Rob Moeke, Gulpen-Wittem
René de Vent, Hardenberg
Laurens de Kleine, Harderwijk
Barry Braeken, Heerlen
Cees Rootjes, Heiloo
Henk Joosten, Hellevoetsluis
Mohammed Chahim, Helmond
Maarten Hollander, Hengelo
Hans Haselager, Hilversum
Jan Steven van Dijk, Hollands Kroon
Judith de Jong, Hoorn
Birgit Op de Laak, Horst aan de Maas
Arnold Biesheuvel, Houten
Maarten Hoelscher, Huizen
Greet Buter, Laarbeek
Marcel Reijven, Langedijk
Christel van 't Pad, Leerdam
Olaf McDaniel, Leiderdorp
Marjan van Giezen, Leidschendam-Voorburg
Mart Janssen, Leudal
Maarten van den Bos, Lingewaard
Wilma Heesen, Lochem
Anneke Bours, Maasgouw
Ralf Buiten, Marum
Saskia Szarafinski, Middelburg
Mieke Pistorius-van Geel, Moerdijk
Erica van Alfen, Nieuwegein
Turgay Tankir, Nijmegen
Alex Wekema, Noordenveld

Gert Engelkens, Oldambt
Anton van Opzeeland, Oosterhout
Simon ter Heide, Ooststellingwerf
Gert-Jan Baerents, Ouder-Amstel
Ernst Schotting, Papendrecht
Marieke van Bijnen, Pijnacker-Nootdorp
Tom Erkens, Renkum
Fiona Bijl, Reusel-De Mierden
Arianne Ripmeester, Ridderkerk
Hans ter Keurst, Rijssen-Holten
Yvonne Hagenaars, Rijswijk
Richard Heijmann, Roermond
Michael Yap, Roosendaal
Hamit Karakus, Rotterdam
Jan Franssen, Simpelveld
Jan Pieter Vermeulen, Sint-Michielsgestel
Gea Huizing, Slochteren
Robert Evers, Sluis
Nieske Ketelaar, Smallingerland
Theo Maas, Someren
Johan Bijlsma, Son en Breugel
Luc Greven, Steenwijkerland
Maarten van Dijk, Stichtse Vecht
Sjoerd Tolsma, Súdwest Fryslan
Elsbeth Koek, Teylingen
Auke Blaauwbroek, Tilburg
Sven Booij, Twenterand
Henk Berends, Tynaarlo
Houkje Rijpstra, Tytsjerksteradiel
Els Gasseling, Uithoorn/De Kwakel
Gilbert Isabella, Utrecht
Albert Doelwijt, Veenendaal
Ronald Vennik, Velsen
Henk Bisschops, Venray
Hans Versluijs, Vlaardingen
Jan-Paul Middelburg, Voorschoten
Fanida Kadra, Weert
Jan Puper, Westerveld
Yvonne de Jager, Westervoort
Peter Gatzen, Wijchen
Tijmen Baas, Wijk bij Duurstede
Ans Grimbergen, Wildervank-Veendam
Jan Willem Nanninga, Winsum
Cees Jaspers, Woensdrecht
Nico van Wijk, Zaltbommel
Gert Toonen, Zandvoort
Nathani Niebuur-Sluite, Zevenaar
Taco Kuiper, Zoetermeer

Mark Veenstra, Zuidhorn
Astrid Dijkstra, Zwartewaterland
Nelleke Vedelaar, Zwolle